

gizaja, levsemil pondeljek, vsak dan
Audičega št. 20, I. nadstropje. Dopol
plana se ne sprejemajo, rokopolje in
Stefan Oodins. — Lastna delavnica
gizala za mesec L. 7. — 3. izdaja L.
za inosemstvo mesečno 4. izdaja več.

ivo: ulica sv. Frančiška
uredništvo: Nekrskanska
izdajatelj in odgovorni urednik
Alak
da L. 1. in 2. izdaja L.
uredništvo in uprava št. 11-37.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglas se računa po
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglas trgovcev in obrtnikov po 40 cent
širokosti, in zahvale, poslanice in vabila po L. 1. — Oglas denarnih zavodov
po L. 2. — Mali oglas: po 20 st. beseda, majnanj pa L. 2. — Oglas
zaročnice in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Frančiška Audičega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-37.

Pred odločitvijo

Meščanska gverilja v Italiji, ki traja že tri leta, se bliža kritični točki. Sedaj je čas, ko naj se izpremeni ta gverilja v pravcato meščansko vojno, ali pa naj preneha ter nastopi mir v notranjosti. Politični boj med fašizmom in socializmom se vrši že tri leta v znamenju umorov, pobojev, požigov in drugih zločinov, ki morajo končno pripraviti državo ob ves ugled na zunaj in na znoter.

Kot reakcija proti boljševizmu nima danes fašizem v svoji sedanjih oblikah več pravice do obstoja. Proletarska revolucija je izključena, zato so fašistovski nasilja ne samo nepotrebna za meščanstvo, ampak skrajno škodljiva državi, politično in gospodarski. V svoji sedanjih fazi stremi fašizem za tem, da bi uničil gospodarske ustanove proletarskih strank. Napovedal je boj delavskim šadikatom do skrajnosti, ker bi sam rad podedoval te sindikate, ki tvorijo hrbenico socialističnemu gibanju v Italiji.

Zakaj fašizem ima višje smotre pred seboj. Gre za to, ali dobimo ali ne fašistovski diktator. Fašistovska organizacija kot taka je sicer izvrstna, vendar nima zaslonbe v širokih ljudskih množicah. Odtod tista mrličnost v razvedanju in požiganju socialističnih delavskih domov. V slučaju fašistovskega prevrata bi utegnile v sindikatske organizirane protifašistovske organizacije prav neprijetno ovirati fašizem v njegovem končnem pohodu. In zdaj se, da je baš zdaj najprimernejši čas za glavni udarec proti proletarskim organizacijam, ko se nahaja največja proletarska stranka v razkroju.

In tako stojimo pred vprašanjem: kaj sedaj? Fašizem je do sedaj samo podiral, podiral je navzgor in navzdol, to se pravi: uničeval je organizacije delavskih mas, a nomaгал tudi, da je prišla državna avtoriteta ob ves ugled. Fašizem je ustvaril tako neznosen položaj v državi, da se ta položaj ne da več dolgo vzdržati. Brezumno uničevanje proletarskih materialnih dobrin je vendar škodljivo za skupnost, zakaj tudi delavski domi, delavske zadruge, tiskarne itd. tvorijo del italijanskega premoženja. Poleg tega so organizacije širokih ljudskih množic znak velikega ljudskega napredka. Uničenje teh organizacij bi ne bilo samo nezmislno, ampak škodljivo in v idealnega stališča onih, ki si žele veliko Italijo, naravnost pregrešno. Napredek civiliziranih držav se kaže vendar v dejanskem poseganju najširših ljudskih slojev v politično življenje. Ljudske množice pa se morejo udeleževati političnega življenja le potem svojih organizacij. Brez teh organizacij je masa amorfna, mrtva. To je sicer dobro za gospodujoči sloj, toda za gospodarski, kulturni in politični razvoj celokupnega naroda, ki si je ustvaril lastno državo, je taka apatična masa neznosen balast. To se zlasti pozna sedaj, ko je treba ves narod poklicati na plano v obrambo domovine. Kako naj navdušim te mase, če se nisem zanimal za njihov napredek? Tako je zelo razumljivo, da je bilo v italijanski armadi toliko prevratnih elementov, ki so zakrivilo po mnenju odličnih italijanskih generalov poraz italijanske vojske pri Kobariidu, ki bi utegnili imeti usodne posledice za Italijo.

Fašistovski voditelji so se, skoraj bi rekli, zlahka gibanja socialističnih kolaboracionistov. Socialistični voditelji so pripravljali vire v koš najlepša in temeljna načela socializma, da le ohranijo stranko pred pomolom. Prevzel jih je paničen strah pred množicami, da bi fašizem v kratkem času ne likvidiral popolnoma socialistično stranko v Italiji. Vstop socialistov v vlado bi utegnili pomeniti začetek konca fašizma, zlasti, ker se porajajo tudi pri drugih strankah protifašistovske struje, ki so proti sedanjim nesodobnim oblikam političnega boja fašistov. Zakaj boljševiškega strahu ni več, tudi ne drži več tista stara pesem, da je fašizem reakcija za socialistična nasilja v 1919. Tista social. nasilja so bila že tisočkrat maščevana, v tem oziru imajo fašisti tako ogromen plus, da pesem ne drži več niti ne pri onem delu javnega mnenja, ki je do sedaj dosledno upravljeval fašistovske izgrede.

Italija Vladna kriza

RIM, 26. Nobena vladna kriza se ni toliko časa pripravljala kakor sedanja, in tisti, ki so jo povzročili, so mislili, da bo šla stvar še precej gladko: Novo vlado se lo politično malo bolj proti levi in šlo bo naprej. Gotovo je bilo tudi, predno se je strmoglavila vlada, že v glavnem domenojeno, kako se bo sestavila nova vlada. Koj v začetku krize se je res zdelo, da bo prišla rešitev hitro in gladko. V zadržanju strank in tasopisja se je opazalo nekako skoraj lahkomišelnost zaupanje. A sedaj po Bonomičevi odklonitvi zavzema položaj resno lice. Seled sedaj široka javnost, a zdi se tudi posamezni vodilni politiki, prihajajo do spoznanja, v kako težko zagato je zavožen voz. Gospodarsko in finančno stanje v državi se ni zboljšalo in ima tendenco navzdol. To je prvo in glavno vprašanje, ki stopa v vsej svoji velikosti pred novo vlado in katerega se vsak mož utraži. Ne bi se ga moglo eden ali drugi ostrašiti, če bi videl v splošnem položaju jezele jamstva, da bo nova vlada lahko mirno in nemoteno izvrševala svoje ukrepe. Toda tega jamstva ni. Fašisti so pripravljali na oster odpor proti vsaki vladi, ki bi

Fašizem se z enega vidika silno mudi, z drugega pa je njihova organizacija še premalo popularna, proletarske organizacije premočne, zato opazamo pri njegovih voditeljih neodločnost.

Današnji položaj je v mnogem podoben položaju Italije v l. 1919. V septembru omenjenega leta je doseglo boljševiško gibanje zasedbo kovinarskih tvornic svoj višek, odkoder je šlo naglo navzdol s socialistično slavo, ker so se voditelji zbal revolucije, potem, ko so spravili s svojo demagogijo proletarske množice v revolucionarni pokret. Votigled brezglavosti in neodločnosti socialističnih demagogov so imeli fašisti lahko delo.

Danes se nahaja fašizem pred odločitvijo. Mussolini je zagrozil z revolucijo, kakor so tedaj socialistični demagogi grozili meščanstvu. Mussolini obeta fašistovski diktator, kakor so tedaj komunistični širokoumneži obetali proletarsko diktatorstvo. Komunistem je imel tedaj za seboj velikanske mase ljudstva, toda ni imel na razpolago oborožene vojaške organizacije. Fašizem nima mas za seboj, pač pa ima izvršno organizirano fašistovsko armado, ki brezhibno funkcionira že zdaj, ko nima na razpolago vsega prometnega aparata in vseh vojnih priprav. Tedaj je konstitucionalno meščanstvo vpilo, da je socialistična stranka država v državi, zdaj isti socialisti vpijejo, da je fašizem država v državi. V l. 1919. in pozneje so fašisti in meščanstvo klicali vlado na pomoč, jo napadali vsled njene neodločnosti in strahopetnosti; zahtevali so, naj se vzpostavi državna avtoriteta, skoraj iste besede slišimo danes iz socialističnih ust proti fašizmu.

Zanimivo je sedaj vprašanje, ali je fašistovska revolucija danes izvedljiva in ali je njegova diktatura mogoča?

Ako bi se hoteli fašisti polastiti države, bi skoraj gotovo izzvali meščansko vojno. V tej meščanski vojni bi imeli bržkone tri vojujoče se stranke: vladno, fašistovsko in proletarsko. Recimo, da bi vladna stranka končno pustila fašizmu prosto roko, ki vendar bile se tu proletarske množice, ki bi se dale kaj lahko navdušili za boj proti usurpatoričnemu fašizmu, ki bi v tistem hipu izgubil podporo oficijelne vlade. Tako bi se spoprijeli dve revolucionarni stranki. Kaj bi pomenil ta boj, si je lahko misliti. Meščanske vojne so najbolj krute in najbolj krvave, ker meščanska vojna ima za svoj smoter popolno uničenje nasprotnih strank, medtem ko je, recimo, smoter vojne med dvema državama le pridobitev kosa teritorija ali vojna odškodnina, gospodarske koncesije, le redkokrat popolno uničenje sovražne države. Meščanska vojna, pa naj bi bil njen izid z ozirom na vojujoče se stranke kakršenkoli, bi uničil ogromne materialne vrednote, gospodarska moč države bi znatno oslabil, a ugled na zunaj bi padel, vsaj za doglečno dobo, na ničlo.

Sicer pa bi se moral tudi zmagoviti fašizem boriti prav kmalu z velikimi težkočami, bodisi v notranji, kakor tudi v vnanji politiki. Poleg tega je dvomljivo, ali imajo fašisti v svojih vrstah dovolj zrelih in sposobnih ljudi, ki bi mogli prevzeti upravo države v svoje roke. Tudi ne smemo pozabiti, da so se na fašistovsko stranko občili mnogi oportunisti, ki iščejo svojo osebno korist. Takih ne manjka nobeni stranki v času njenega pohoda. Takih "idealnih" mož je imela tudi socialistična stranka in danes vidimo, da so v fašistovski stranki tudi mnogi nekdanji socialistični gromovniki.

Iz tega sledi, da bi tudi fašistovska diktatura болоvala na korupciji in da bi se hotelo ugodnih in silnih osebnosti, ki bi znale to korupcijo ublažiti v toliko, da ne bi privedla do padca diktature in do nove meščanske vojne.

Ti pomisleki bodo tudi vročekrvne fašistovske voditelje vzdržali lahkomišelnih in nepreračunanih dejanj. Seveda, če bodo imeli še moči zadržati gibanje, ki so ga tako daleč privedli. Blížnji dnevi nam bodo pokazali, kam bo krenil fašizem po zadnjih dogodkih.

imela namen ovirati jih v njihovem nastopanju. To gotovo ne bi dobro uplivalo na položaj države na zunaj in znotraj. Na drugi strani je položaj, kakor je sedaj v državi, neznosen, a povrhu vsega kličejo vse delavske organizacije delavstvo skupaj in geslo "enotna fronta" vsak dan bolj prodira. Političnih krogov se je radi tega polastila še precejšnja zbežanost, v kateri se imenujejo najrazličnejša imena. Kakor pri vsaki krizi do sedaj se s posebnim zaupanjem obračajo vse oči v predsednika poslanske zbornice De Nicola, ki je na omenjenem svojem mestu res pokazal veliko zmožnost in mnogo spretnosti. In mogoče ni to zadnja njegova spretnost, da dosledno odklanja naloge, da bi prevzel sestavo vlade. Giolitti je povedal svoje stališče v zelo trdi obliki. Srečen je, da je daleč od rimske družbe.

Tako je danes rimsko politično nebo še precej temno. Izgleda, da poizkus na levo ne bo šel, a za na desno manjkajo moči. Radi tega se pojavljajo zopet mnenja, da bi bilo najbolje razpisati nove volitve. Te bi mogoče pokazale, da so delavske mase nekoliko bolj zrahljane nego pri zadnjih volitvah in potem bi bilo lažje najti vladno večino. Toda tisti, ki so proti novim vo-

litvam, in teh ni malo, kličejo v spomin veliko razočaranje, katero je doživel Giolitti s to politično potezo. Tako se je kriza poostila a nikjer ni znaka, da bi bila dosegla vrhunec in da bi začelo iti na bolje.

Italijanska - jugoslovanska pogajanja
RIM, 26. Medtem ko prihaja iz Belgrada vest, da se je vršila pred odhodom ministrskega predsednika Pašića na Bled seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, predložiti ratifikacijo sporazuma, sklenjenega v Sv. Margariti, kralju v podpis, javlja agencija "Stefani":

Vest, da je srbsko - hrvatsko - slovenska vlada v teh zadnjih dneh predložila italijanski vladi nove zahteve, ki naj bi bistveno izpremenile dogovore v Sv. Margariti in Rimu v škodo italijanskim pravicam v Dalmaciji, je brez vsake podlage.

Papežev proglas za pomoč stradalnemu ruskemu narodu

RIM, 25. Papež je izdal na patriarhe, nadškofe in škofe proglas, v katerem jih poziva, naj zbirajo prispevke za nesrečno rusko ljudstvo, ki umira lakote. Prispevki se bodo poslali v Rusijo s posebno misijo, ki jih bo razdelila na licu mesta med potrebne. V ta namen je dal papež svoto dveh milijonov in pol lir.

Papež spominja v svojem proglasu na slični proglas svojega predhodnika Benedikta XV. in tudi na svoj prejšnji proglas, ki ga je poslal konferenci v Genovi in v katerem je hotel sporočiti ruskemu ljudstvu tolažbo in vročo željo, da bi bilo končno deležno katoliške vere. Stori se je je veliko, posebno mnogo je žrtvovala Amerika, toda sv. stolici prihajajo še vedno, dan na dan, obupni klici brezštevilih nedolžnih žrtev, med katerimi je na milijone otrok, dečkov, žensk in starcev, obojenih v eno najgroznejših smrti. Zato naj bi nadškofi in škofi zastavili ves svoj vpliv, da se čim več pomaga nesrečnemu ruskemu ljudstvu.

Novi izgrede

NOVARA, 26. V mestu Barengo so vdrl fašisti v delavski dom ter ga opustošili. Pri tem je bil smrtno ranjen občinski svetovalec Beusi. Fašisti so nato naskočili občinski dom ter neko delavsko zadruho in jo zažgali.

ALESSANDRIA, 26. V represalijo proti štrajkujočim delavcem so fašisti naskočili delavski dom ter ga opustošili. Napadli so tudi župana, ki je socialist. Posrečilo se mu je pobegniti. Tudi poslanec Pistoia je bil v neki kavarni napaden in pretepen. Napadena sta bila nadalje dva občinska svetovalca, od katerih je eden obležal mrtev. V mestu je nastalo vsled teh dogodkov neznosno, mučno stanje.

LODI, 26. V nedeljo je bil v kraju Casale Pusterlengo pretepen neki fašist. V represalijo je prišlo par stolet fašistov. Zasedli so občinski dom ter odredili razpust občinskega zastopa. Delavski dom in nekatere delavske zadruge so bile opustošene. Prispele je veliko število stražarjev.

RAVENNA, 26. Vseled izstopa nekaterih socialističnih in republikanskih delavcev iz delavske organizacije je imelo priti do štrajka. S posredovanjem prefekta se je štrajk preprečil. Vseeno pa je danes jutraj iz okolice prihitalo v mesto več tisoč delavcev. Prišlo je do spopadov med delavci in orožniki, pri čemur je bilo nad 20 ranjenih in 4 mrtvi.

Jugoslavija

Zbor vasijske pravoslavne cerkve
BELGRAD, 26. "Samouprava" piše: Dogovor se je sporazum med merodajnimi faktori pravoslavne cerkve, ki imajo iniciativo glede sklicanja Sabora vseh samostojnih pravoslavnih cerkva, da se čimprej skliče ozi. preliminarni odbor zaradi predpriprave. Vasijski zbor bi moral rešiti aktna in sodobna vprašanja, ki zahtevajo gotovo reformo v kanonsko-disciplinarno - liturgično - obredni in tudi v sami centralno - upravni strani pravoslavne cerkve.

Govorilo se je, da se bo ta preliminarni zbor sestel ali v Carigradu, ali pri nas v Karlovcih ali končno v Bukareštu. Na dnevi red bi prišla ta-le vukareština: Druga poroka svečnikov; reforma koledarja; stopnje sorodnosti (kot ovira sklepanja porok); medverski odnosi nasproti katoliški in anglikanski cerkvi; propaganja drugoverskih cerkva; posti (trajanje, število, vrsta hrane); ovira za poroko; skrajšanje liturgije; noša - obleka svečnikov; pregled verskih knjig; revizija kodeksa kanonov; ustanovitev skupnega organa i. t. d.

Čehoslovski gostje na grobu dr. Oražna in pri Prešernovem spomeniku

V nedeljo je odšlo starešinstvo Č. O. S. v spremetvo starešinstva J. S. S. na grob velikega sokolskega voditelja dr. Ivana Oražna. Podstarosta Č. O. S. br. Stjepanek je položil krasen šopek na grob prvega jugoslovanskega staroste. V vznemelenem govoru se je br. Stjepanek spominjal velikih zaslug dr. Oražna za ujedinije jugoslovanske Sokolstva. Med drugim je posebno naglašal dejstvo, da je bil Oražen prvi neustrašeni Sokol, ki je imel pogum stopiti kot borilec na čelo Sokolstva za ujedinijenje. Čehi so se z globoko žalostjo ob grobu spominjali svojega pobratima in borca za sokolsko idejo.

Zastopstvo Č. O. S. je v nedeljo polotilo tudi krasen venec našemu velikemu pesniku Prešernu pred njegovim spomenikom na Marijinem trgu.

Poljska

Ugoden potek nemško-poljskih pogajanj.
VARŠAVA, 26. Časopisje in politični krogi izražajo živo zadoščenje zaradi ugodnih izidov sedanjih gospodarskih pogajanj z Nemčijo. Pred vsem se polaga velika važnost v odpravo bojkota, ki ga je Nemčija doslej izvajala glede uvažanja njenih industrijskih proizvodov na Poljsko.

Anglija

Otvoritev kongresa miru
LONDON, 26. Mednarodni mirovni kongres se je otvoril danes v "Mansion House". Udeležilo se je otvoritve 300 delegatov 20 držav. Za predsednika je bil izvoljen senator La Fontaine, belgijski zastopnik. Angleški minister za javno šolstvo Fischer je pozdravil prisotne v imenu kralja, poudarjajoč, da ga je kralj pooblastil, da izrazi udeležencem kongresa svojo simpatijo zaradi visokih ciljev, ki so si jih nadel. V svojem govoru je izjavil Fischer med drugim, da ni v interesu miru, da se svet deli v dva tabora: zmagovalce in premagane. Zaradi tega želi angleška vlada, da se Nemčija letos pripusti v Zvezo narodov. Ena največjih sedanjih nevarnosti — je nadaljeval Fischer — je fanatični nacionalizem. Tak nacionalizem obstoja na Irskem, v Anatoliji in v Egiptu in pomeni trajno ogrožanje miru.

Fischer je končno govoril o razorožitvi. La Fontaine je v svojem govoru poudarjal, da je odškodninsko vprašanje svetovno vprašanje. Ves svet mora doprinesiti potrebne žrtve in nadomestiti z delom izgubljeni denar.

Zveza narodov zaključila svoje sedanje zasedanje, odobrivi mandata nad Sirijo in Palestino

LONDON, 25. Svet Zveze narodov je zaključil snoti svoje zasedanje, odobrivi mandata nad Palestino in Sirijo s klavzulo, da se bodo nekatere podrobnosti glede mandata nad Sirijo uredile potom direktnih pogajanj med Francijo in Italijo. Besedilo mandata, ki ga je odobril svet Zveze narodov, je enak onemu, ki je bil objavljen pred nekoliko meseci. Izpremenjen je edino-le čl. 14., katerega besedilo je tako-le sestavljeno: državi, ki dobita mandat, bo imela imenovali posebno komisijo, ki bo imela nalog, da prouči in določi pravice in zahteve, ki se tičejo svetih mest in verskih skupnosti v Palestini. Postopanje za imenovanje članov te komisije, za njeno sestavo in za njene funkcije bo predloženo v odobritev svetu Zveze narodov. Ta dva mandata, ki bosta stopila istočasno v veljavo, ko se uredi še sporne točke, se ne bosta več predlagala v razpravo ne v svetu ne zboru Zveze narodov.

Pred uradno zaključitvijo zborovanja so govorili Viviani, markiz Imperiali in lord Balfour. Francoska vlada — je izjavil Viviani — se je zavedla nevarnosti, ki bi mogla nastati vsled ločene odobritve mandata nad Sirijo in Palestino. Vsled tega je bilo določeno, da se oba mandata odobri istočasno. Glede pogajanj z Italijo je izjavil, da upa, da bodo ta pogajanja kmalu končana.

Markiz Imperiali je izjavil, da je angleška vlada sklenila že meseca maja urediti čim prej vprašanje mandata v Palestini in je o tem obvestila tudi Palestino. Italija je samo zahtevala zagotovila in pojasnitve, ki so bile za njo življenjskega interesa. Ko je dobila te zagotovitve s strani Anglije, je takoj dala svoje privolenje.

Tudi francoski odgovor je bil prisrčen. Pogajanja s Francijo se vodijo že sedaj in govornik upa, da bodo uspešna in da bodo omogočila sklenitev mandata brez ponovnega posredovanja Zveze narodov.

Markiz Imperiali je nato govoril o mandatu v Palestini, poudarjajoč, da kot zastopnik katoliške države, ki ima zgodovinske in verske interese v Palestini, polaga veliko važnost na vprašanje svetih mest in smatra, da se mora to vprašanje rešiti čim prej mogoče.

Lord Balfour je izrazil upanje, da bo domače prebivalstvo ohranilo pod mandatom vse svoje svoboščine in da bo njegovo blagostanje večje, nego bi moglo biti pod turskim gospodstvom.

Arabci v Palestini proti angleškemu mandatu

LONDON, 26. Delegacija palestinskih Arabcev je poslala italijanskemu, francoskemu in angleškemu ministrstvu vnanjih stvari energičen protest proti mandatom, v katerem izjavlja, da sklep sveta Zveze narodov ne upošteva obljub, ki jih je dala Anglija l. 1915. v imenu zaveznikov, na angleško - francoske izjave l. 1918. Delegacija izjavlja, da se ne more strinjati z zmisлом čl. 22. dogovora Zveze narodov.

Nacionalistiško gibanje v Egiptu

KAIRO, 26. Na podlagi določb izrednega zakona je bil izdan ukaz za aretacijo sedmih članov egiptovske nacionalistične zveze Wafol. Štirje člani te zveze so bili aretirani danes, dočim drugih še niso našli. Ukaz za aretacijo je bil izdan vsled objave proglasa v katerem se grozi s smrtjo Zaglul paši. Sploh pa je vsebina proglasa taka, da lahko povzroči nered in zločine.

Nemčija

Akuten konflikt med Nemčijo in Bavarsko

MONAKOVO, 26. Bavarska vlada je — kakor znano — odklonila v državnem zboru za vso nemško republiko sprejeti zakon o zaščiti republike. Na seji ministrskega sveta so za to glasovali vsi ministri, razun demokratskega ministra za trgovino. Bavarska vlada je s tem korakom stopila v direkten konflikt z osrednjo državno vlado v Berlinu. Vlada je izdala oklic, v katerem veli, da zakon o zaščiti republike tangira suverenost bavarske vlade, radi česar odklanja izvedbo zakona na Bavarskem. Obenem zagotavlja vlada, da hoče sama izdelati za Bavarsko sličen zakon. In to je tudi naredila.

Uradna "Bayrische Staatszeitung" je priobčila vsebino zakona o zaščiti, podpisane od ministrskega sveta. V državnem zboru sprejeti zakon je za Bavarsko v nekaterih točkah korigiran. Za navadne delike je pristojno notranje min. bavarsko, za veleizdaje in druge slične delikte pa bavarsko ljudsko sodišče. K zakonu izdano uradno poročilo naglašajo, da je večina bavarskega ljudstva globoko prepričana o kršitvi suverenitete Bavarske od strani Berlina.

Bavarska kmetijska stranka se je priključila nemški ljudski stranki. Nemška ljudska stranka je z veliko večino sklenila, da stoji na monarhičnem principu, toda izvedbo monarhizma želi izvršiti ustavnim potom.

Bavarska vlada je s svojim nastopom povzročila v Nemčiji izredno resen politični položaj. Na vidiku je težka notranja kriza. Zastopnik osrednje vlade v Monakovem grof Zech se je vrnil iz Berlina. Do danes še ni sledil njegov odpoklic.

Veliko presenečenje v Berlinu

BERLIN, 26. Poročilo, da je bavarska vlada odklonila zakon o zaščiti republike, je napravilo v vladnih krogih veliko presenečenje. Berlinska vlada je konsternirana. Za danes je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri se razpravlja o konfliktu z Bavarsko.

Z ozirom na kritični položaj, ki je nastal radi odklonitve zakona za zaščito republike na Bavarskem, namerava vlada pred tednom odgoditi državni zbor sklicati na kratko zasedanje, da razpravlja o odklonilnem stališču Bavarske. Kralj javljajo iz Monakovnega, severna Bavarska ne odobrava sklepa bavarske vlade in se protivi vladi. V Nürnbergu je započelo veliko gibanje, ki zahteva, da tudi Bavarska sprejme zakon. Obenem je izdan opomin vladi, da bi imel odklonilni sklep bavarske vlade dalekosežne posledice za Nemčijo.

Mestni svet v Nürnbergu in 21 županov severne Bavarske je odposlal na bavarskega ministrskega predsednika grofa Lerchenfelda nujno brzojavno noto, v kateri opozarjajo vlado na težke posledice, ki bi nastale radi konflikta z Berlinom. Nastala bi situacija, ki bi ogrožala celo obstoj Bavarske.

Wolfova agencija javlja: Državna vlada je razpravljala na več sejah o položaju, ki je nastal vsled dejstva, da je bavarska vlada odklonila sprejem neizpremenjenega zakona o zaščiti države. Vsled nujnosti končnoveljavnih sklepov so bili pozvani odločni vladni člani, da se vrnejo tekom jutrišnjega dneva v Berlin. Vlada je odločena, da bo branila hladnokrvno in odločno državne koristi.

Bavarski parlament izraža vladi zaupnico

MONAKOVO, 26. Na včerajšnji seji zbornice je grof Lerchenfeld branil stališče, ki ga je zavzela bavarska vlada nasproti zakonu za zaščito države. Izjavil je, da bavarska vlada ni mogla sprejeti tega zakona, ker krši suverenost Bavarske, predvsem v kolikor gre za sodno oblast.

Tekom razprave so govorniki bavarske ljudske stranke, bavarske nacionalistiške stranke in kmetijske zveze govorili v prid vladi. Govorniki socialistične, demokratske in komunistične stranke so govorili proti.

Končno je bil odobren predlog, s katerim se vladi izraža zaupnica. Glasovali so zanj poslanci ljudske in nacionalistiške stranke in kmetijske zveze.

Pogreb morilcev ministra Rathenaua

BERLIN, 26. Predčeranjam se je vršil pogreb morilcev znanega ministra Rathenaua: Fischerja in Kerna. Pokopali so jih na pokopališču v Saaleku. Monarhisti so ob tej priliki priredili morilcem velike manifestacije. Krsta je bila bogato obložena z venci. Bojevnik brigate "Erhardt" so na grob položili več vencev in nemških zastav. Krsto so nosili študentje in oficirji.

Avstrija

Madžarski propagandistični urad na Dunaju.

PRAGA, 26. "Slovenski Dennik" objavlja članek o novi organizaciji madžarske iredentistične propagande na Dunaju. Propaganda se vrši tudi potom madžarskih listov, ki izhajajo na ozemlju Čehoslovaške, Rumunske in Jugoslavije. V madžarskem poslanstvu na Dunaju je organiziran tiskovni oddelček pod vodstvom polkovnika Reicha. Ta oddelček sestoji iz treh sekcij: slovaške, rumunske in jugoslovanske. Te sekcije vrše poročevalsko službo z madžarskimi listi v omenjenih državah. Še slovaške sekcije je poslanski svetnik Marševic. Razen tega tiskovnega oddelka je madžarska ustanovila na Dunaju posebno propagandistično in poročevalsko pisarno, ki ima sicer neoficielen značaj, a ima nalogo, da pošilja v vse nasledstvene države vesti in članke in da daje vestem, ki prihajajo iz teh držav, gotovo tendenco. Na čelu te pisarne je Szemere Pal,

kateremu je pridružen kot uradnik. Bela Kelemen iz Stolnega Biograda. Madžarsko poslaništvo poziva od časa do časa vse izdajatelje in urednike madžarskih listov v nasledstvenih državah na Dunaj. Tako se je vršil dne 8. julija pod predsedovanjem madžarskega poslanika in predstojnika tiskovnega oddelka polkovnika Reicha zborovanje novinarjev iz Jugoslavije. Na zborovanje je prišlo šest delegatov. Sklenjeno je bilo, da se iz vsake nasledstvene države pošlje po trije uredniki v "Wiener Auslandskorrespondenz". Ti uredniki, ki poznajo razmere v svojih državah, bodo lahko prejevali posamezne vesti tendenciozno za vnašanje časopisje. Razen tega je bilo sklenjeno, da se v vsako uredništvo lista, ki izhaja v neki nasledstveni državi, pošlje po en urednik z madžarskega. List pravi, da je "Wiener Auslandskorrespondenz" v zvezi z Jellicsom in Ungerm, ki razvijata na Slovenskem zadnje čase živahno propagando.

Ogrska

Odločne izjave madžarskega ministrskega predsednika o dogodkih na zapadni meji
BUDIMPEŠTA, 26. Narodna skupščina. Poslanec Zsivsa vpraša pojasnil o usodi nekaterih mladeničev - vstašev tekom zadnjih dogodkov na zapadni meji. Poslanec zatrjuje, da so bili ti dogodki posledica čisto patriotskega čustva in da je javno mnenje zelo razburjeno zaradi smrti mladih vstašev.

Ministrski predsednik je v svojem odgovoru izjavil, da je vlada odgovorna za mir v državi in da v tem oziru ne more delati razlike med posameznimi državljani. Mlade vstaše je lahko vodil zgrešen patriotizem. Koristi domovine postanejo lahko ogrožene ne samo z zlobnostjo, temveč tudi vsled pomankanja discipline in neumestnega patriotizma. Vlada se sedaj nikakor ne more izogniti dolžnosti, da ukrene odločne ukrepe v svrhu preprečitve ponovitve takih dogodkov. (Odobravljajo na vseh klopih.)

Orientacija Madžarske nasproti Italiji
BUDIMPEŠTA, 26. Listi in javno mnenje se bavijo z možnostjo orientacije Madžarske nasproti Italiji. Podpredsednik vladne stranke Goemberg je izjavil v narodni skupščini, da bo bodoče središče Evrope Rim.

List "Zsuzot" piše, da bo obnovitev Evrope odvisna večinoma od dela Italije, katere narodni polet in večna mladost sta ustvarila največji preporod od Preporoda do današnjih dni.

Ameriška vlada in stavka v premogokopih
WASHINGTON, 26. Hoover je izjavil, da je vlada izčrpala že vsa sredstva za poravnane stavke v premogokopih. Predlog, naj se vprašanje reši potem razsodišča, je bil odklonjen. Vlada je sklenila preprečiti zvišanje cen premoga. Tekom današnjega dneva bodo stopili v veljavo izredni ukrepi za prodajanje in razdeljevanje premoga.

Vae victis!

Profesor Tolomei je priobčil v glasilo trentinskih Italijanov, "Libertà", članek, ki je res vreden, da ga omenjamo tu. Prvič zato, ker zveni kot nekak kulturni program teh pretveznih svobodoljubov in pravičnikov, v drugo pa zato, ker kaže na kaj naraven način, kako znajo take vrste ljudje tudi najelementarnejše pojme postavljati sedaj na noge, sedaj na glavo — kakor jim ravno kaže! Pravimo "ljudje" z ozirom na dejstvo, da takih Tolomei-ov ni le vse polno tudi po trentinski Benečiji in Juljski Krajini, ampak so jim razmere tako zgodnje, da vedrjo in oblatijo na državnih oblastih in določajo smernice tistemu, kar se navadno označa kot takozvano "javno mnenje".

Južnotirolski Italijani zahtevajo, naj se v Bocu, ki je po ogromni večini nemško mesto in srce ozemlja ob zgornji Adizi, eno mestnih šolskih poslopij prepusti za italijansko šolo, kajti to mesto da je dvojezično. Ako ne, si vzamejo — tako grozi profesor Tolomei — to poslopje s silo! Na dejstvo, da je v Bocu že nakupljeno stavbišče za italijansko šolo, odgovorja rečeni profesor, da Italijani ne morejo čakati, dokler se zgradi nova šola. Ali zahtevano šolsko poslopje, ali naj pride v Bocu — vladni komisar! In slovesno prisega, da to ni ni-

kak poziv k nasilstvu! Gospod profesor Tolomei pa gre še dalje, zahtevajoč, naj se tako postopanje uveljavlja za vse ozemlje! V vsaki občini ob zgornji Adizi — piše — se morajo obstoječe šole porabljeni istotako za italijanske, kakor za nemške razrede. To da nikakor ne pomenja zatiranja premagancev od strani zmagovalcev!

Ali ste ga čuli?! Ne spuščamo se v prekanje o pravni strani tega spora, o zakonitosti stališča profesorja Tolomeia! Denimo tudi, da ima njegova zahteva zakonito podlago. Samo čuti bi hoteli njega in njegove somišljenike v Juljski Krajini, kako bi govorili, če bi se začeli oglašati mi z zahtevo, naj se isto njegovo stališče praktično izvaja tudi v Juljski Krajini! Ako bi zahtevali, naj se v jezikovno mešanih krajih, kjer je občina v italijanskih rokah — v Trstu, v Kopru, v Gorici, v Puli itd. — kako občinsko šolsko poslopje prepusti za slovensko šolo?! To bi bilo krika o slovenski predrznosti, o panslavističnih pohlepih, o rovarstvu, o posezanju po italijanski narodni posesti in o neukrotljivem sovraštvu proti italijanskemu narodu! V resnici pa ne bi bila taka zahteva z naše strani prav nič drugega, nego dosledno praktično izvajanje stališča, ki ga uveljavlja profesor Tolomei za mesto Bocu. Toda italijanski ljudje Tolomei-vega kova se drže tistega znanega pravila, da je "kmet" v Juljski Krajini vse kaj drugega, nego "gospod" v Južnem Tirolu! Za njih je odločilno dejstvo, da so na pretežno nemškem ozemlju ob zgornji Adizi oni, Italijani, v manjšini, dočim so oni v Trstu, Puli, Gorici večina, kjer naj slovenska manjšina v kakem kraju Juljske Krajine "kmet", ki je vse kaj drugega, nego "gospod" v kakem Bocu!

Profesor Tolomei naglašja dalje v istem slovesnem tonu, da je to prazna bajka, če se govori o sovraštvu Italijanov proti južnotirolskim Nemcem. Italijani da že po svoji naravi ne morejo nikogar sovražiti! Zato ne bodo tudi nikdar poizkušali kakega nasilstva nad vestjo in čustvom Nemcev, kajti oni ne proglasašo sovraštva, marveč simpatijo in ljubezen!

Italijani ljubijo svoje sodeželane. Vsi Italijani ob zgornji Adizi imajo isto čustvo: dostojanstva, pravičnosti in blage volje. Lepe, zares lepe besede, ki pa so za ljudi Tolomei-vega kova bolj cenene, nego borovnice na kakem občestnem grmu! O tem pričajo zopet vsi dogodki od zadnje sem v naši Juljski Krajini.

Pozivljamo g. Tolomeia, naj nam poda stvarne veljavne dokaze o našem sovraštvu proti italijanskemu narodu! Če pa kdo vidi to sovraštvo v tem, da zahtevamo tudi za se pravico do življenja, če zahtevamo, naj se spoštuje naš jezik in naša narodnost, če zahtevamo pogoje in sredstva za svoj kulturni razvoj in napredek: potem, seveda, zadobiva stvar tako lice, da je onemogočena vsaka resna in stvarna razprava. Tudi naš boj ne izvira iz sovraštva, marveč naša svoja široko granitna podlaga v pisanih in nepisanih zakonih, sloni na vzvišenih načelih narodne pravičnosti in enakopravnosti! Kar je prav za italijanske manjšine v južnem Tirolu, mora biti prav tudi za naše manjšine v krajih Juljske Krajine! Zato je naš boj pravičen, naraven, logičen in strogo moralčen. Izključeno je torej vsako sovraštvo.

Ko je g. profesor Tolomei absolutno svojo lepo pridigo na naslov tirolskih Nemcev, začelja z grožnjami na naslov — italijanske vlade. Trentinska vest, da stoji na straži ob Brennerju. Tamošnje italijansko ljudstvo da je dozorlo za strašen pritisk. To naj si vlada zapomni! Uradom očita nevednost, neumnost, zločinstvo. In zakaj?! — Zato, ker je pa na železniških vozniških redih italijanski Bolzano drobnejše natisnjen, nego nemški Bozen, ker označbe nemških krajev niso še povsod tudi italijanske, ker ulični napisi v Bocu niso dvojezični. Nikdar pa še nismo čuli nikakega Tolomeia, ki bi mu ne bilo prav in v redu, da se tako strašno patijo slovenska krajevna imena v Juljski Krajini, da je na železniški napravi prav vse izključno italijansko, da se nameščenci ne morejo razumeti z ljudstvom, da so napisi na vseh državnih uradih izključno italijanski. In to — ponavljamo in podčrtujemo — ne le v jezikovno mešanih krajih, ampak tudi na

čisto slovenski zemlji tja do državne meje! O, vse to je pravičnikom a la Tolomei prav in v najlepšem redu in morda celo dokaz o simpatiji in ljubezni do drugorodcev!

Na moralčni višek pa se je povzpел g. profesor, ko pravi, da to, kar on zahteva, ne pomenja zatiranja premagancev od strani zmagovalcev! Tako torej! Smatra naše kraje in naše ljudstvo kot premagance, proti katerim je — to se razume — dopuščeno vsako postopanje! Dosedaj smo vedno čuli, da so nam prinesli osvoboditev, pravičnost in da bomo deležni vseh dobrot svobodoljubne, demokratične države! G. profesor pa nas opozarja, da smo — premaganci! Vae victis! Gorje premaganim! Kar pa ga — iskrenega človeka — ne ovira, da ne bi v isti sapi govoril — o simpatiji in ljubezni!

Toda ve naj g. profesor, da tudi mi "premaganci" stojimo na straži!

Obletnica zločina

Po dunajski "Arbeiter-Zeitung" posneljemo:

Dne 23. julija 1922. je minilo osem let, odkar je baron Giesl izročil v Belgradu avstrijski ultimatum. Mirni kulturni svet Evrope, ki je padla vanj ta zažigalna baklja, je postal kraj mrtvecev in ruševin, temen propad bede in gospodarskega razredanja. Povzročitelji tega zločina so strmoglavljeni s prestola in njihova država z nje 700-letno zgodovino se je potopila v valovju dogodkov kakor ponesrečena ladja. Ali v zavesti ljudi, ki so to preživeli, zvane dalje krute besede v zapisniku ministrskega sveta z dne 7. julija 1914: "Vsi navzoči — razen ogrskega ministrskega predsednika — sodijo, da bi bil zgolj diplomatski uspeh — tudi, če bi se izvršil s očitnim ponižanjem Srbije — brez vrednosti in bi se morale zato staviti tako dalekosežne zahteve, da bi bile nesprenjmljive in bi se na ta način začela radikalna rešitev potam vojaškega posredovanja."

Te besede vsebujejo — vse! V njih je usoda svetovne vojne kot neizogibna in nespremenljiva posledica. V njih je krivda na svetovni vojni. Ta krivda se ne da ne zmanjšati, ne ublažiti. Vse drugo, kar je sledilo, dokler se ni razveljavil svetovni požar, je le sokrivda večje ali manjše stopnje. Krivci so bili na Dunaju; tu je bila nezlomljiva volja za vojno tudi potem, ko je Srbija skoro popolnoma odnehal. Tako so hladnega srca — ne meneč se za srečo stotin milijonov — pahili človeštvo v propad in v milijonsko medsebojno klanje. Brez ganotja je cesar — kakor pričajo njegovi zaupniki — po ultimatumu podpisal vojno napoved Srbiji — tako brezčutno, kakor da gre za kak oseben čin.

Kake so bile svetovne ideje, ki so slepo in demonski gnale te moke k dejanju? Nacionalizem? Nel! Saj je nacionalizem ogrožal habsburško državo! Pohlep gospodarskega imperializma? Tudi ne. Gospodarski ozirom so bili kavalirski lehkornostnosti in birokratski praznoti teh zažigalcev povsem tuji. Njihova vodilna ideja je bila edino le: moč in ugled vladajočih habsburških "hiš"! Ta požest iz minulosti evropske zgodovine se je temno dvignila nad cvetoče in valoveče življenje sedanjosti in ga je zatrla s strupenim vzhodom svojih grobišč. Umirajoča habsburška sila se je odločila za zadnji krvavi pokušaj svoje rešitve in je s peklensko zavestno frivolnostjo vrgla v igro srečo in mir sveta. Srbski narod so hoteli podjarmiti, da ne bi stremjenje Slovanov po dopolnitvi njihovega narodnega bitstva razbilo habsburške posesti. Le v meču so videli zadnjo rešitev in četudi bi s tem dosegli le zadnji odlog. Na Dunaju pa so dobro vedeli, da napad na Srbijo počene tudi Rusijo na bojišče in da s tem nastanejo zveze, ki zajamejo vse dele sveta. Računili te njihove politike va banque so bili pač zasnovani na vojni sili Nemčije. In blaznost nemških vladalcev je dopolnila nesrečo.

Ali hočejo krivdo monarhije razbremeniti, sklicujoč se na razpoloženje narodov v Avstro-Ogrski? Mari se hočejo sklicevati na sovraštvo proti Srbom? Saj sta bili vendar dve tretjini, slovenski narodi, s srcem in čustvom na strani nasprotnikov! In razpoloženje na Dunaju? To je bilo le po-

sledica umetne gonje od zgoraj, posebno s pomočjo časopisja, ki se jim je stavilo v službo v zločinski meri. Krivda teh pomagačev — Ballhausplatz (ministrstva za zve-

ve iz-
ve-
da
lj-

žigali hipne strasti, ki naj bi ustvarile ozračje, ugodno za zločin cesarskega dvora.

Nikdar še ni nastala kaka vojna iz bolj hladno preračunjenega zločinskega nagona. Nikjer se še ni krivda povzročiteljev jasneje odražala od ozadja časovnih dogodkov. Zgodovina je izrekla nad Habsburžani sodbo političnega uničenja. In če pomislimo na neizmernost trpljenja in boli, smrti in razvedanja, ki jih je prinesel nad človeštvo zadnji njihov zgodovinski čin, potem se nam mora zdeti sodba celo jako blaga!

Občni zbor društva Pravniki v Trstu

9. julija je imelo društvo Pravniki v Trstu svoj redni občni zbor v Gorici. Četudi ima društvo svoj sedež v Trstu, je sklicalo občni zbor v Gorici, ker ima na Gorickem največ članov in ker je pri sedanjih razmerah v Trstu slovenskemu društvu težko dobiti pripraven prostor za zborovanje in še težje nemoteno zborovati.

Prinašamo kratko poročilo o zborovanju tega za nas važnega društva.

Predsednik dr. Matej Pretner je v svojem nagovoru poudarjal nezdružbe razmere, v katerih živimo. Redke so dobe, v katerih so bili zakoni in pravica tako malo spoštovani kakor v sedanjih časih, radi česar imajo pravniki sedaj zelo nehalčno in težko stališče. Vendar pa moramo vztrajati v gojenju praviških ved, kajti čas mora priti, ko bosta pravica in zakon prišli zopet do veljave, če se hoče Evropa dvigniti iz propadanja.

Predsednik se je spomnil dalje umrlega člana Filipa Černetca, sodnika v Komnu.

Iz poročila tajnika dr. Karla Ferluge posnemamo, da je odbor sklenil posvetiti glavno pažnjo društvenemu glasilu Pravnemu Vestniku, katerega izdaja in kateri je edino juridično glasilo, ki izhaja v Juljski Krajini; v svojem poročilu apelira tajnik na slovenske in hrvatske pravnike v Juljski Krajini za sodelovanje pri listu, posebno zato, da bo mogel list prinašati tudi praktične juridične razprave. List je prinašal tudi razprave, obveščal v "malih vesteh" o zakonih, odlokih, naredbah in sklepih, ki so splošne važnosti v Juljski Krajini, prinašal tudi odločbe sodnij v Juljski Krajini ter kasacijskega dvora.

Odbor društva je vrh tega posvetil svoje delovanje obrambi pravic našega jezika in o ureditvi jezikovnega vprašanja na sodnijah in uradih Juljske Krajine.

Dosedaj se je skušala zatreti raba našega jezika na sodnijah in Trstu in Istri ne potom zakonitih odredb, ampak dejanski potom sestave senatov in dodeljenja zapisnikarjev. Tako imamo v Trstu na sodnijah zadostno število slovensčine oziroma hrvaščine zmognih sodnikov, a senat je tako sestavljen, da se nahaja vsaj en član senata, ki ne zna našega jezika; posameznim sodnikom se ne dajo zapisnikarji zmogni slovenskega jezika, in s takimi pripomočki je skoraj onemogočena raba našega jezika na sodnijah in Trstu.

Sodniji v Kopru in Piranu pa ste kratko in malo izključile rabo našega jezika na sodnijah.

Proti takemu nezakonitemu postopanju sodnij je odbor storil korake na merodajnih mestih.

Za zakonito ureditev jezikovnega vprašanja v Juljski Krajini je zbral društveni odbor nekaj gradiva; izdelal je tudi podoben načrt zakonite ureditve jezikovnih vprašanj pri sodnijah in drugih uradih v Juljski Krajini.

To tajnikovo poročilo, kakor tudi poročilo gospoda društvenega blaginika Alojzija Goljevščka je občni zbor odobril.

Občni zbor je tudi določil izredni prispevek v društvene namene za leto 1920, na 70 L, za člane, ki so uradniki in koncipijenti pa na 24 L.

Pri točki slučajni predlogi je dr. predsednik opozoril zbor, da je leta 1921. nehal izdajati generalni komisariat v Trstu Uradni Vestnik.

zumejo.

O tem vprašanju se je razvila debata, katere so se udeležili dr. Agneletto, dr. Wilfan in dr. Slavik ter predsednik.

Občni zbor je nato sklenil resolucijo, s katero je naročil odboru vložiti petico na vlado za izdajanje prevodov zakonov in odredb v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Občni zbor je sklenil dalje, da naj njegov odbor začne takoj izdajati v prilogi Pravnemu Vestniku prevode važnejših zakonov in uradnih odločb v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Predsednik je obljubil, da se bo storilo, če bodo denarna sredstva društva te pristupila, o čemer je pa izrazil svoj dvom.

Predsednik je opozoril občni zbor na pomankanje osebja na vseh sodnijah v Juljski Krajini in posebno pomankanje jezikovno sposobnega osebja na sodnijah v jezikovno mešanih okrajih; na sodnijah, posebno v slovenskih okrajih, kjer smo imeli pred vojno po 2 ali 3 sodnike imamo danes le enega navzlic temu, da so pravni posli na sodnijah hudo narasli. Tu je odgovor naj nuja, če se hoče zabraniti propad justice v naših krajih.

O tej točki se je razvila daljša debata, katere so se udeležili dr. Tuma, dr. Wilfan dr. Medvedšek, Primožič, Oblak.

Poudarjali so se pri tem slučajni nezakonite premetitve sodnikov brez disciplinarnih preiskave in premetitve nekaterih sodnikov zmognih slovenskega jezika v izključno italijanske okraje.

Dr. Tuma je priporočil odboru, naj vložil protest proti "disservizio", v katerega so prišle sodnije, dr. Wilfan pa je poudarjal potrebo protesta proti poseganju administrativne oblasti v justico.

Občni zbor je sklenil nato resolucijo, s katero zahteva z juridičnega, strokovnega, kulturnega in praktičnega stališča, da naj se vpoštevata pri predstojci ureditvi jezikovnega vprašanja v Juljski Krajini naš jezik tako, da bodo sodnije in uradi obveščali z našim ljudstvom v njegovem jeziku in da bo mogoče razpravljati našemu ljudstvu v lastnem jeziku na sodnijah in uradih.

Dalje je sklenil občni zbor resolucijo za dopolnitev sodnega osebja in posebno tudi za sprejemanje jezikovno sposobnega nastaveča za sodne in druge državne službe.

Dr. Wilfan je opozoril zborovalce na predstojajo ureditvi jezikovnega vprašanja, katero pride sedaj na dnevni red v pokrajinski posvetovalni komisiji, za kar je treba pozitivnega dela vseh društvenih članov.

Vsled tega se je sklenilo na predlog vseh članov sklicati izvanredno društveni občni zbor, da se posvetuje in sklepa o tem predmetu.

Dnevne vesti

Res potrčno "čiščenje". Tržaška redarstvena oblast je v dobi od 1. januarja pa do 20. junija t. l. izgnala iz Trsta in odgnala v dotične domače kraje 10.651 oseb.

To dejstvo zaslučuje, da se nekoliko pobavimo z njim. Kajti, ni v zvezi samo z dolžno skrbjo oblasti za vzdrževanje javnega miru in reda v navadnem smislu, marveč je pomembnost tega dejstva tudi gospodarske in politične naravi.

Glasom uradnega sporočila je bilo teh 10 in pol tisoč ljudi izgnanih iz Trsta deloma, ker s obili brez zaslužka in sredstev, deloma iz ozirov na javno varnost. Postavimo si pred oči najprej to poslednjo ugotovitev. Če so bili ti ljudje odpravljeni iz Trsta iz ozirov na javno varnost, je menda rečeno s tem, da so to nevarni elementi: nevarni drugim osebom, nevarni tuji lasti. V tej uradni opravičbi izgonu je vseoblastno priznanje, da se je takoj po zasledbi in tudi kasneje priseljevalo v naše mesto veliko število takih nevarnih elementov, kajti, domnevati si moremo opravi-

Kdor je čuteč, ga mučijo spomini dnevoj, ki so bili, zanj ni več čarov, spominov kaže ga preganjajo, grize ga kesanje...

Postala je nekoliko, se pogledala s hladnim usmevom v zrcalo, stresla nekoliko z glavo in šla v obednico.

Ko jo je Darja Mihajlovna zagledala, jo je peljala v svoj kabinet, jo poseda poleg sebe, jo ljubeznivo pogladila po licu, a med tem ji je pozorno, skoraj radovedno gledala v oči. Darja Mihajlovna je bila v skritem dvomu: prvič ji je prišlo v glavo, da ona svoje hčerke v resnici ne pozna. Ko je od Pandalevskega čula o njenem sestanku v Rudinovi, se je bolj začudila nego razsrdila. Kako je mogla njena blagorazumna Natalija napraviti kaj takšnega. In ko je poklicala k sebi ter jo začela karati — na način, ki bi ga človek nikakor ne pričakoval od evropske ženske, prav kričeče in nič kaj spodobno — so Natalijini odgovori, njeni odločni poroki in kretne presenetili in celo prestrašili Darjo Mihajlovno.

Nenadni, ne popolnoma razumljivi odhod Rudinov ji je odvalil velik kamen od srca tako pričakovala je solz, histeričnih napadov... Zunanji mir Natalije jo je spravljal zopet s tira.

— No, kako je, otrok, — je začela Darja Mihajlovna: — kako ti je danes?

Natalija je pogledala svojo mater,

PODLISTEK

.. S. TURGENJEV:

RUDIN

(iz rusčine prevedel Ivan Vouk.)

"Narava me je bogato obdarila — to vem in ne bom iz napačne sramežljivosti skromničil pred vami, zlasti ne sedaj, v takih bridkakah, zame tako poniževalnih trenutkih... Da, priroda mi je dala mnogo; toda meni je sojeno umreti, ne da bi napravil nekaj, kar bi odgovarjalo mojim silam, ne da bi zapustil za seboj kakoršenkoli blagodejen sled. Vse mogoče bogastvo zakonit propade; jaz ne bom videl sadov svojega semena. Meni manjka... sam ne bi mogel reči, kaj mi pravzaprav manjka... Meni manjka najbrže to, brez česar ni mogoče dvigati človeških src, in ni mogoče zavladati v ženskem srcu; a gospodstvo nad samim umom je nevzdržno in nekoristno. Čudna je moja usoda, sko. aj smešna; jaz se žrtvujem ves, s hrepenenjem, popolnoma — in ne morem se žrtvovati. Končam s tem, da se žrtvujem za kakšno neumnost, v katero niti sam ne verujem... Moj Bog! pri petintrideset letu se še vedno pripravljam, da bi nekaj ustvaril!... Še nobenemu se nisem tako odkril — to je moja izpoved.

Toda naj bo dovolj o meni. Govoriti hočem o vas, dati vam moram nekaj sve-

tov; za drugo itak nisem... Vi ste še mladi; toda če boste še tako dolgo živeli, sledite vedno svojemu srcu, ne podvržite se ne svojemu, ne tujemu razumu.

Verujte mi, čim preostoji in čim ožji je krog, v katerem se giblje naše življenje, tem bolje je; njegov smoter ni iskati novih smernic, ampak vsi življenjski prehodi naj se izvrše o svojem času. "Blagor mu, kdor je v mladosti mlad"... Toda ugotavljam, da se ti sveti bolj meni pričejo kakor vam.

Priznavam vam, Natalija Aleksejevna, da mi je zelo hudo. Jaz si nisem delal nikoli nobene prevare o čustvih Darje Mihajlovne napram meni; toda nadejal sem se, da sem našel vsaj začasno pristanišče... Sedaj pa moram zopet po svetu. Kaj naj mi nadomesti vsaj razgovor, vašo prisotnost, vaš pozornost in razumni pogled?... Sam sem kriv; toda priznali mi boste, da se je hotela usoda norčevati iz naju. Pred enim tednom se še nisem zavedel, da vas ljubim. Pred tremi dnevi, zvečer v vrtu, sem prvič slišal od vas... toda čemu bi vas spominjal tega, kar ste tedaj rekli — in sedaj odhajam, odhajam sramotno po tistem ostrem razgovoru, ne da bi vzel s seboj najmanjše upanje... In vi niti ne veste, kako hudo sem kriv pred vami... V meni je neka glupa odkritost, nekaka brbljavost... Toda čemu bi o tem govoril! Saj tako odhajam za vselej.

(Tu je Rudin hotel povedati Nataliji o svojem obisku pri Volincevu. toda se je)

premisli in prečrtal ves ta del, a v pismu na Volinceva je dostavil drugi postscriptum.)

"Ostanem osamljen na svetu zato, da se zamorem posvetiti, kakor ste mi rekli danes jutraj z neusmiljenim nasmehom, meni primernejšim nalogam. Oh, če bi se mogel v resnici posvetiti tem nalogam, premagati končno svojo lenobo... Toda ne! Jaz ostanem isto nedovršeno bitje, kakršnen sem bil do sedaj... Pri prvi oviri sem se razbil; dogodek z vami mi je to dokazal. Da bi bil vsaj žrtvoval svojo ljubezen svoji bodoči nalogi, svojemu poklicu; toda jaz sem se kratkomočno ustrašil odgovornosti, ki je padla name in zato vas nisem vreden. Nisem vreden, da bi se vi zaradi mene odtirali svojemu življenjskemu krogu..."

Sicer pa se vse to obrne na dobro. Iz te preizkušnje bom izšel morda boljši in silnejši.

Želim vam popolne sreče. Zbogom! Spomnite se včasih name. Upam, da boste še čuli o meni.

"Rudin". Natalija je spustila pismo na kolena in dolgo nepremično sedela z v tla vprtimi očmi. To pismo ji je dokazalo jasneje kakor še toliko dokazov, kako prav je imela, ko je jutraj pri ločitvi od Rudina nehote vzkliznila, da je on ne ljubi. Toda zaradi tega ji ni bilo nič lažje. Sedela je nepremično; zdelo se ji je, kakor da so se

Vesti z Notranjskega

Iz Slavine. Star Slavincan je vzkliknil: Veselice, kakršna je bila dne 9. julija, Slavina se ni videla! Te besede so nam v radost in ponos. In kako tudi ne! — Za veselilni prostor srečno izbrano Bežajevo ogrado so izpremenili naši gasilci moške in fantje in brhka naša dekleta v par večerih v diven gaj. Bogati spored, ki se je zdel marsikomu pretirana reklama, se je izvršil v vseh točkah točno. Mnogostevilni dragi nam gostje so bili ob zvokih polnoštevne postojnske godbe kar zadivljeni; ubrano zborbo petje in sigurni nastop naših gledaliških igralcev pa sta izžvala navdušeno odobravanje. Veselica je v vsakem oziru najlepše uspela. Srčna hvala zato vsem, ki so pripomogli k temu, osebno pa našemu požrtvovalnemu, za gajno društvo neutrudljivemu delavnemu načelniku Francetu Deklevi, prezasižnemu voditelju lepe naše prireditve.

Slavinci, stopajmo po začetni poti vztrajno in krepko navzgor, pogled na naše prosvetno delo bo vedno lepši.

Pivska mladina je nastopila v nedeljo dne 16. t. m. organizirana v svojem športnem klubu «Kras» v nogometni tekmi proti športnemu klubu «Postojna». Vzradostilo se je oko ob pogledu na zelen travnik pri Slavini, kjer so švigali krepki mladeniči: beli «Kras» in belo-rudeča «Postojna». Naši mladi Krašani so pač napeli svoje skrajne moči, da so mogli tekmovalci z močnejšimi in bolj izvežbanimi Postojnci. Drhteli so gledalci zasledujoč hrabre kraške napadalce, a zopet se jezili, ko so jim vrli postojnski branilci odbili žogo izpred svojih vrat daleč na njihovo stran. Navdušenje je doseglo svoj višek, ko je mladi Krašan D. C. prodrl nasprotno branilno črto in dosegel goal. Kakor se je izkazal «Kras» napreden, pogumen in neustrašljiv, tako smo uživali pri lepi složni igri izvežbane «Postojne». Njihov mlad pogum kakor tudi simpatije obojestranskih gledalcev so bile potolažene z doseženim rezultatom 1:1. Radovedni smo na revanche - tekmo dne 30. t. m. na Nanosu.

To in ono

Pasje zvestoba. Pišejo nam: V Vrsaru (v Istri) je imel P. enoletno psico, ki mu je služila tudi na lovu. P. ima brata v Trstu, ki se večkrat udeležuje lova v tržaški okolici. Naprosil je brata, naj mu posodi psico. Gospod P. se je res napolnil s svojo «Mundo» (tako je bilo ime psici) s parnikom v Trst in izročil žival bratu. Nekega dne se je ta oddaljil iz Trsta in je za čas svoje odsotnosti izročil psico nekemu znanu v gorški okolici. Ali glej nesrečo! Po par dneh je tržaški brat dobil sporočilo, da se je žival izgubila in da je gorški znanec nikakor ne more najti. Ta poslednja se je tolažil, da se «Munda» sama povrne. Ker pa ni bilo ne duha ne sluha po nji, je že mislil, da je kdo žival ubil, ali da je prišla v druge roke. Slednjič je pozabil na to neprijetnost in se ni več menil za žival. Ali glejte: po kratkih treh tednih se je «Munda» zopet zglasila v — Vrsaru, pri svojem pravem gospodarju.

Dva pravdi. Na Slezkem je vas Neundorf, pri kateri leži grad istega imena. Grad je bil tekom tridesetletne vojne porušen in okrog leta 1700. je kupil dotično posestvo neki baron Boltežar Gagen. Ta je sklenil zopet sezidati grad in da si prišede stroške za dovažanje kamena je nameraval razrušiti nek star stolp, ki je stal na njegovem posestvu in ki ga je ljudstvo imenovalo v obče «švedski stolp». Tu pa se je vzdignil vaški župan, doglal, da «švedski stolp» stoji pol na grajskem pol pa na občinskem zemljišču, povdarjal razun tega, da je stolp večkrat v vojnih časih služil vsej občini kot zavetišče ter tožil grajskega. Pravda je tekla od leta 1705. do 1720., za tedanje razmere prav kratka doba. Nič ni pomagalo, da se je grajski jezil, se skliceval na svoje privilegije, grozil županu in občini z gromom in strelo, povdarjal, da mu «švedski stolp» zapira razgled; sodišče ga je obsodilo, da mora stolp pustiti na miru ter je malce nejuristično dodal, da bi moral njegovo apostolsko veličanstvo na Dunaju podreti pol mesta, ker mu zapira razgled.

Leta, desetletja, stoletja so tekla «švedski stolp» je stal. Tekom sedemletne vojne je prešel v last erarja. Na gradu Neundorf sedi potomec hudega Boltežarja Gagen, toda ta ni rohneč, nasilen vitez, ampak zdravnik, ki je na svojem gradu uredil lep, senčnat sanatorij, kjer zdravi svoje bolnike. Vaški župan pa je bogat trgovec na debelo in tvorničar. Nedavno je od erarja kupil «švedski stolp» ter sklenil podreti ga, da tam sezida opekarno. Tu pa se je vzdignil potomec Boltežarja Gagen, ter protestiral proti nameravani porušitvi stolpa, češ, da krasno spada v pokrajinsko sliko, da spopolnjuje značaj kraja ter nudi iz njegovega grada lep razgled, ki je v veliko uleho njegovim bolnikom. Nič ni pomagalo oblastno nastopne župana, zamen je povdarjal svojo lastninsko pravico, sodišče je smatralo stolp kot lep in važen zgodovinski spomin ter ga rešilo pred poginom.

Švedski stolp ponosno stoji in čaka — prihodnjo pravdo. Tako se časi menjajo.

Gospodarstvo

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. septembra.) V svrhu pravočasne opreme razstavnih prostorov je nujno potrebno, da se dostavijo razstavnimi predmeti (izvzemši vrtnarstvo) najkasneje do 3. septembra na razstavi prostor. Posebej pa se opozarjamo vse razstavljalce, da pozneje došli predmeti ne pridejo več v poštev za ocenitev in dodelitev nagrad in diplom. Zato prosimo vse obrtnike v tem pogledu posebne točnosti. — Za prenočevanje tujcev bo skrbel stanovanjski odsek razstavnega odbora, ki je te dni začel poslovati. V vseh stanovanjskih zadevah se je obračati izključno na ta odsek, da se na ta način prepreči odiranje tujcev in ohrani mesto na dobrem glasu. Pri naročitih je natančno navesti dobo za katero želi stanovanje ter število sob oziroma postelj. Za časa razstave bo vršil stanovanjski

odsek permanentno službo na kolodvoru in v svoji pisarni Aleksandrova cesta 22. — Delo na razstavnem prostoru se je te dni pričelo in lepo napreduje. Pričela se je zgradba paviljonov za vrtnarski oddelek in za vinsko razstavo. Ograja v Prešernovi in Razlagovi ulici z velikimi reklamnimi ploščami bo te dni izgotovljena. — Vsa pojasnila glede razstave daje pisarna razstavnega odbora na Aleksandrovi cesti št. 22. kamor se je obračati bodisi pisмено ali ustmeno.

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu

Trst, dne 26. julija 1922.

avstrijske krone	1.40. — 1.50
avstrijsko-nemške krone	— 9. — 12
čehoslovaške krone	49.50. — 50.95
dinarji	26.75. — 27.50
leji	14.25. — 15.50
marke	4.25. — 4.50
dolarji	21.63. — 21.80
francoski franki	181.50. — 182.50
švicarski franki	413. — 417. —
angleški funti papirnati	97.90. — 97.50
angleški funti, zlato	105.50. — 107.50
napoleon	84.50. — 85.50

Tečaj:

Trst, dne 26. julija 1922.

Jadranska banka	129
Cosulich	290
Dalmatia	330
Gerolmich	1510
Libera Tristina	465
Lloyd	1210
Lussino	635
Martinolich	136
Oceanla	170
Premuda	365
Tripcovich	220
Anpela	567
Cement Dalmatia	310
Cement Spalato	246

Mali oglasi

MEBLIRANO sobo oddam uglednemu gospodu. Via Boccaccio 11, vrata 17. 1439

SLOVENKA išče službe pri mali družini v mestu ali na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1438

POROČNA SOBA hrastova, solidna L 1100, bele omare in predsoba se prodajo po zmerjeni ceni. Via Pauliana 1, vogal Piazza Libertà. 1440

POROČNA SOBA, iz pred vojne, trd les, umivalnik z mramorjem, vzmeti, žimnice, mizica se prodaja za L 1850. Corso Garibaldi 29, vrata 6. 1437

V SKLADIŠČU pohištva v ul. Geppa 17 se prodajo po najnižjih cenah: spalne sobe, popolne, z mizo in dvema stolicama po L 1000, poročne sobe z velikimi ogledali od L 2000. — naprej, obehne sobe, stolice s pravim usnjem od L 3000. — naprej, garnitura za predsobe, pohištvo za letovišča in vrte, popolne kuhinje in posamezni kosi, pohištvo za urade, velika izbira stolic in naslonjačev. Za preprodajalce in hotelirje posebni popusti. Za izvažanje blago v transitu. 1441

KROJASKI POMOČNIK - pokdelavec iščem službe za nadaljevanje učenja v mestu ali na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1433

ZAGA z velikim obratom išče večjega nadzgarja, posebno za bukov les. Ponudbe pošiljati predal 355, Trst, glavna pošta. 1435

PRODAJALKA, izučena v trgovini mešanega blaga, išče službe na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1436

SPREJMEM prodajalko manufakturnistino. Pavel Kunstek, Šturije pri Ajdovščini. 1434

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, II. 10

POZORI Krone, korale, zlato, platina in zobje po najvišjih cenah plačuje edini groist Belleli Vita, via Madonna 10, I. 16

SVINEC mehek (olovo) kupujem vsako množino. Naslov Kuret, Settefontane 1. 195

PRSI SIRUP za kašelj, reumazan proti tiganju in druga domača zdravila, ima vedno lekarna v Il. Bistrici. 28/5

KRONE plačujem višje nego vsak drugi. Pondares št. 6, I. nadst. 1210

POSTELJE L 60. —, vzmeti 55. —, žimnice 30, chiffoniers 220. —, ponočne omare 50. —, žimnice iz dolge volne L 140. —, izredna prilika. Fonderia 3. 1394

ENONADSTROPNA HISA se prodaja. Zgornja Greta 270. 1423

SPALNE SOBE, masivne, od L 1500 naprej, obehne sobe od L 2400 naprej, kuhinje, stolice se prodajo po zmerjeni cenah. Zaloga pohištva. Vai Udine 25. 1427

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema zadnji teden od 9 do 7, Gorica, Piazza Vittoria 4, I. 1189

Naznanilo

Slavnemu občinstvu najljubneje priporočam svojo dobroznano krojačnico. Cene od L 20. — do 60. —. Finejše delo po dogovoru. Istočasno naznanjam, da imam zastopstvo, ter v zalogi najboljšje, svetovno znane šivalne stroje «Singer».

Lastnik

Fran Ziberna, Divača 29

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinske in druge

hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa in emailirane proti.

TRST — Piazza San Giovanni

Dr. A. GRUSOVIN

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.

Gorica (Piazza grande) Travnik hiša Paternoll. 60)

Trgovsko-obrtna zadruga

v Trstu

registrirana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.

Obrestuje navadne hranilne vloge po

5%

vloge, vezane na trimesečno odpoved

po 5 1/2% ako znašajo 20-30.000 Lit.

po 6% ako znašajo 30-40.000

po 6 1/2% ako presegajo 40.000

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune

Posoja hranilne pušice na dom.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega

premoženja nad 2300 zadržnikov,

vredno nad 50 milijonov lir.

Daje posojila na poroštvo, zastavo

vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 8—13.

Tel. št. 16-04. Tel. št. 16-04.

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni

D.ra G. & A. De Leo

Specialista spopolnjena na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja krvi in kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejema od 10 do 12 in od 14 do 17.

Gorica, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzetta) 8

Srebrne krone in zlato pla-

čujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVH

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

ETERNIT,

to se pravi po slovensko

VEČNA STREHA.

Zastopstvo in zaloga

K. KANALC, Sv. Peter na Krasu.

Predno se odločite za kritje streh, vprašajte

za vzorce in proračun. (436)

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebiana št. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge

za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna

mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt

Št. telef. 25-67.

Schicht **PRIHRANITE** na času in denarju

ako uporabljate **SCHICHT'ovo milo** znamka „JELEN“

F.lli FINZI — TRST, Via Tarabocchia št. 5, telefon št. 11-54

DOBROZNANA MANUFAKTURNA TVRDKA

M. AITE

Trst — Via Mazzini št. 37 (prej Via Nuova) — Trst

naznanja cenj. odjemalcem, da se je preskrbela z veliko izbero blaga za moške in ženske obleke, platna, bombaževine, volnenih odev, žimnic in vatiranih odev lastnega izdelka, trliža, volne in žime, izdelanega perila kakor tudi vsakovrstnih pletenin. Istočasno naznanja, da je preskrbljena z bogato izbero vseh potrebščin za pomlad in poletje po najzmernejših cenah.

ALESSANDRO LEVI-MINZI in via Malfanton 7-13 **P OHIŠTVO** Absolutno konkurenčne cene.

Oglasi v „Edinosti“ imajo najboljši uspeh

Tiskarna „Edinost“ v Trstu

Izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

ADRIA SANDALI
ADRIA SANDALI
ADRIA SANDALI

so najprimernejše obuvale v dnevih vročine, presegajo v ličnosti in trpežnosti vse druge tovrstne izdelke,

so naicenejše obuvale.

Adria čevlji za turiste

Adria čevlji vseh vrst

damski in moški dvojno šivani z dvojnim podplatom, okovani z žebri planinčarji, nepremočljivi.

za vsak stan in starost v raznih oblikah in barvah, trpežno in likno izdelani po navadnem in novejšem običaju. Unje najboljšje.

Izdelnje edino domače združeno Industrijsko podjetje te stroke

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso Verdi 32 v hiši Centralne posojilnice (nižje ljudskega vrta, desno).
Trst, Via Retteri 1, blizu magistrata.

Razpošilja se na malo in veliko tudi iz tovarne v Mirnu.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnica L 15,000.000 Rezerve L 5,100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: **Jadranska banka**, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: **Frank Sakser State Bank.**

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.

Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio št. 5 — Via S. Nicolò št. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2678. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.